

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2548 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจัยในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น ทั้ง 4 ด้าน คือ พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร คุณลักษณะที่จำเป็นของครู การจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นด้านความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม และความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น

สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร คุณลักษณะที่จำเป็นของครู การจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาและการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2548

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2548 19 แห่ง จำนวน 817 คน และกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โดยผู้บริหารเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนละ 1 คน รวม 19 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 18 คน สำหรับครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุวิมล ตีรภานันต์, 2548 : 179) ได้จำนวน 163 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 152 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนด

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันต์, 2548 : 179) ได้จำนวน 223 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 203 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 373 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น 4 ด้าน คือ พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร คุณลักษณะที่จำเป็นของครู การจัดหรือการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาและการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) และความสำเร็จในการบริหารในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น 2 ด้าน คือ ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม และความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้คำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ

3.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจัยทั้ง 4 ด้าน และความสำเร็จในการบริหารในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise Selection) และสร้างสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงที่ใช้เป็นสมการพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์

สรุปผล

1. สภาพปัจจัยในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2548 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และแต่ละปัจจัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งปัจจัยในทางด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเมื่อสรุปผลปัจจัยแต่ละด้าน พบว่าสภาพปัจจัยในทางด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหารโดย ภาพรวมและ

ทุกข้อในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจัยทางด้านคุณลักษณะที่จำเป็นของครู ในภาพรวมและทุกข้อในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจัยด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในภาพรวมและทุกข้อในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ในภาพรวมและทุกข้อในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

2. สภาพความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่างปีการศึกษา 2548 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเมื่อสรุปความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมโดยภาพรวมพบว่า ความพึงพอใจปัจจัยด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สำหรับความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีบางข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพัฒนาการทางด้านการเคลื่อนไหว ได้แก่ ความสามารถใช้มือในการหยิบจับสิ่งของ หรือทำกิจกรรมต่างๆ หรือสามารถในการนั่ง เดิน วิ่ง กระโดดหรือเคลื่อนไหวตนเองในการทำกิจกรรม และพบว่าความก้าวหน้าด้านการพัฒนาการทางด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และรู้จักการแก้ไขปัญหา และความสามารถในการคิดคำนวณ

3. ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2548 ได้มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ 4 ตัว กับตัวแปรเกณฑ์ 3 ตัวด้วย พบว่า

3.1 ตัวแปรพยากรณ์ 4 ตัว กับตัวแปรเกณฑ์ 3 ตัวมีความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดกับทุกตัวแปรเกณฑ์ คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ถัดลงมาคือ ด้านคุณลักษณะที่จำเป็นของครู รองลงมาคือ ด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร ตามลำดับ

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2548 ในภาพรวม ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) และคุณลักษณะที่จำเป็นของครู (TEACHER) ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ ร้อยละ 67 และสรุปได้สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงที่ใช้ในการพยากรณ์ดังนี้

$$\hat{y} = 0.87 + 0.45 \text{ SEAT} + 0.33 \text{ TEACHER}$$

$$\hat{z} = 0.51 Z_{\text{SEAT}} + 0.35 Z_{\text{TEACHER}}$$

3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2548 ด้านความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร (ADMIN) และคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของครู (TEACHER) ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ ร้อยละ 84 และสรุปได้สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงที่ใช้ในการพยากรณ์ดังนี้

$$\hat{y}_1 = 0.35 + 0.46 \text{ SEAT} + 0.21 \text{ ADMIN} + 0.26 \text{ TEACHER}$$

$$\hat{Z}_1 = 0.50 Z_{\text{SEAT}} + 0.23 Z_{\text{ADMIN}} + 0.27 Z_{\text{TEACHER}}$$

3.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2548 ด้านความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) คุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของครู (TEACHER) และพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร (ADMIN) สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 34 และสรุปได้สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงที่ใช้ในการพยากรณ์ดังนี้

$$\hat{y}_2 = 1.32 + 0.43 \text{ SEAT} + 0.37 \text{ TEACHER} - 0.15 \text{ ADMIN}$$

$$\hat{Z}_2 = 0.39 Z_{\text{SEAT}} + 0.32 Z_{\text{TEACHER}} - 0.14 Z_{\text{ADMIN}}$$

อภิปรายผล

1. จากการศึกษามีข้อค้นพบว่าทั้งสภาพปัจจัยในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น และความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยปัจจัยทางด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและปัจจัยด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การที่ผู้นำขององค์กรเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม การมีเจตคติที่ดี มีความรักความเมตตาต่อเด็ก มีความเข้าใจในหลักการบริหารงานเรียนร่วม ทำให้ทุกฝ่ายมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และผู้ปกครองพอใจที่ได้บุตรหลานของตนเองได้รับบริการที่ดี สิ่งเหล่านี้ทำให้ครูมีความสบายใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ยงยุทธ เกษสาคร (2543) ที่กล่าวถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ไว้ว่า ความรู้สึกพอใจหรือชอบในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรเมื่องานนั้นให้ผลตอบแทนทางวัตถุและจิตใจ และ

การที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในฐานะผู้รับบริการที่บุตรหลานของเขาได้รับการดูแลเอาใจใส่ จากครูและโรงเรียน จึงทำให้มีความรู้สึกที่ดี เช่นเดียวกับ สรัญญ์ พินิจพระ (2548) ที่กล่าวถึง พื้นฐานของความพึงพอใจที่ได้รับบริการ เป็นความพึงพอใจต่อความสะดวกที่ได้รับบริการ หรือ ความพึงพอใจต่ออรรถาศัย และความสนใจของผู้ให้บริการ นอกจากนี้ ผดุง อารยะวิญญู (2542) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จไว้ว่า หากผู้บริหารให้การสนับสนุนเต็มที่โครงการอาจประสบผลสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง และสมพร หวานเสร็จ (2544) ที่กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารว่า ผู้บริหารต้องสนับสนุนและจัดให้มีการเรียนร่วมในสถานศึกษาโดย ความร่วมมือกับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การที่ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนและมี พฤติกรรมที่เหมาะสม ทั้งมีบุคลิกในการแต่งกายดี เหมาะสมกับกาลเทศะ ย่อมเป็นคุณสมบัติที่ ดีของผู้บริหาร สอดคล้องกับ หาญชัย สงวนให้ (2525) กล่าวถึงคุณสมบัติและการแสดง พฤติกรรมของผู้หน้าที่ดีว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นคนที่มีบุคลิกดี เป็นผู้มีรูปร่างสง่าผ่าเผย โดยเฉพาความมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี และสิ่งต่างๆเหล่านี้ย่อมทำให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

สำหรับปัจจัยด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ทั้งสภาพปัจจัยและความพึงพอใจ แม้ในภาพรวมและ รายชื่อในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าอีก 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะโรงเรียนได้รับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ หน่วยงานอื่นที่เข้ามาสนับสนุนในการปรับสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น และมีการจัดบริการ ช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล ทำให้สภาพต่างๆในด้านนี้ดีขึ้นกว่าเดิม อีกทั้ง เด็กที่มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้รับการอุดหนุนสื่อ วัสดุหรือบริการ ที่รัฐบาลได้อนุมัติเงินอุดหนุนทั่วไป ให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษาโดยใช้คู่มือ เป็นเงิน 5 เท่าของเด็กทั่วไป คือ คนละไม่เกิน 2,000 บาท (เบญจา ชลธารนนท์, 2548) การได้รับการช่วยเหลือจากรัฐทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่ได้รับ อาจจะไม่เพียงพอ หรือยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กมากนัก สอดคล้องกับ ราชนิ ลบรรพต (2548) ซึ่งศึกษาปัญหาด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ พบว่าปัญหาที่มีมากที่สุด คือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้พอเพียงกับความต้องการจำเป็นของเด็ก และการจัดบริการทุกด้านและการปรับสภาพอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเช่นเดียวกับ ทนันทชัย อินทนาชัย (2542) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการ การศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วม พบว่าส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ เด็กพิการ เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ และไม่เข้าใจในการตัดแปลงอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็ก

2. จากผลการวิเคราะห์พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจัยทั้ง 4 ด้านที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ กับการสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมทั้งในภาพรวม และรายด้าน คือ ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพปัจจัยและความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่เป็นตัวแปรเกณฑ์ มีข้อสังเกตว่าตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดกับทุกตัวแปรเกณฑ์ คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ถัดลงมาคือ ด้านคุณลักษณะที่จำเป็นของครู รองลงมาคือ ด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหารตามลำดับ ซึ่งทำให้เห็นว่าการทำงานแบบมีส่วนร่วมยอมทำให้การบริหารงานเรียนร่วมเกิดความสำเร็จ สอดคล้องกับ สมพร หวานเสร็จ (2544) ที่กล่าวถึงความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วมที่ต้องทำงานเป็นทีม เช่นเดียวกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบในการจัดการเรียนที่ประสบผลสำเร็จไว้ว่า ครูประจำชั้นจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดีกับครูการศึกษาพิเศษ นอกจากนี้มีข้อสังเกตที่ค้นพบ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา กับการสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม มากกว่าด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้แก่เด็กมากขึ้นยอมทำให้เด็กมีความก้าวหน้ามากขึ้นด้วย และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจมากขึ้นเช่นกัน ด้วย ในขณะที่ผู้บริหารมีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่ดี อาจเป็นเพียงสิ่งช่วยส่งเสริมและมีผลกระทบรองลงไป จึงไม่ได้ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจและเด็กมีความก้าวหน้ามากนัก

3. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญในการอภิปรายผล คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมทั้งในภาพรวม ทั้งผลสำเร็จด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และผลสำเร็จด้านความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) และคุณลักษณะที่จำเป็นของครู ส่วนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในระดับต่ำกว่าสองปัจจัยแรก โดยเฉพาะการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นในภาพรวมหรือเป็นรายด้าน ทั้งนี้เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทมีองค์ประกอบสำคัญ คือ การทำงานเป็นทีมของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครูทุกคนและพ่อแม่ผู้ปกครองเด็ก เพราะครูคนเดียวไม่สามารถทำงานเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จได้ ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีความสำคัญในการรับภาระที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการปฏิบัติงานจึงต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ สมพร หวานเสร็จ (2544) ที่กล่าวถึงความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม คือ ผู้บริหาร ครูในโรงเรียนทุกคน

นักเรียนทั่วไป ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งการสอนแบบร่วมมือกันของครู (Co-operative Teaching) เป็นการส่งเสริมให้การเรียนร่วมประสบความสำเร็จ เพราะในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมต้องทำงานเป็นทีม เช่นเดียวกับที่ ผดุง อารยะวิญญู (2542) ที่กล่าวถึงความจำเป็นในการทำงานประสานกันและร่วมมือกันเป็นอย่างดีระหว่างครูการศึกษาพิเศษกับครูผู้สอนนักเรียนทั่วไป ซึ่งจะผลต่อความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งการวางแผนการทำงานเป็นทีมของครูและทำงานโดยครูทุกคนมีส่วนร่วมที่ช่วยทำให้การจัดการเรียนร่วมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วมในระดับสูงสุด

สำหรับคุณลักษณะที่จำเป็นของครูซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จเช่นกันนั้น ทั้งนี้เพราะการที่ครูมีความรัก ความเมตตาปรานี เอื้ออาทรต่อเด็ก เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจตามบทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณ ทำให้ครูเป็นที่ยอมรับนับถือให้เป็นบุชนิยบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2547) ประกอบกับการที่ครูซึ่งสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วมมักจะแสวงหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน ทั้งยังมีความอดทนสูง และต้องใช้จิตวิทยา รวมทั้งทั้งเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน (ผดุง อารยะวิญญู, 2542) เช่นเดียวกับครูควรเรียนรู้การใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีประสิทธิภาพ ครูต้องมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่สุดเพื่อสนองต่อเด็กที่มีความหลากหลายในห้องเรียน นั่นคือการเรียนการสอนที่ดีควรยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ทั้งนี้เพราะเด็กมีความแตกต่างกัน และเด็กมีความสามารถในการคิดและรับรู้ต่างกัน (เบญญา ชลธารันนที และศิริวิมล ใจงาม, 2543) นอกจากนี้ความเอาใจใส่ของครูทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วมตระหนักในคุณค่าของตนเอง (ลอเรล ฮัตสัน, 1997) และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่จำเป็นของครูจึงมีความสำคัญและเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วมเช่นเดียวกัน

สำหรับพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม แม้จะไม่ใช่ปัจจัยส่งผลในภาพรวม แต่ เป็นปัจจัยที่ส่งผลในรายด้าน คือ ทั้งความพึงพอใจที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม และความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำองค์กรและมีอิทธิพลต่อการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะความพึงพอใจในการปฏิบัติงานช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานได้ (อิสริยา พจนธานี, 2544) การที่ผู้บริหารมีเจตคติที่ดี มีความรักความเมตตาต่อเด็ก มีความเข้าใจในหลักการบริหารงานเรียนร่วม ย่อมทำให้มีการสนับสนุนโครงการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเต็มที่ ดังที่ ผดุง อารยะวิญญู (2542) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้การเรียนร่วม

ประสบผลสำเร็จไว้ว่า หากผู้บริหารให้การสนับสนุนเต็มที่โครงการอาจประสบผลสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง และสอดคล้องกับ สมพร หวานเสริญ (2544) ที่กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารว่า ผู้บริหารต้องสนับสนุนและจัดให้มีการเรียนร่วมในสถานศึกษาโดยความร่วมมือกับบุคลากรและผู้ปกครอง ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่สำคัญในองค์กรที่จะทำให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ

ส่วนปัจจัยด้านการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา แม้จะเป็นปัจจัยสำคัญและส่งเสริมให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ (เกษม ทองสัมฤทธิ์, 2540) แต่การจัดหรือใช้สิ่งต่างๆเหล่านั้น ส่วนใหญ่ผู้ให้บริการ คือ ครูผู้สอน ดังนั้นประสิทธิภาพของการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาจะได้ผลดีจึงขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของครูเป็นสำคัญ จากสภาพปัจจัยและความพึงพอใจที่ค้นพบจะอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนเพิ่งจะได้รับงบประมาณอุดหนุนเป็นปีแรกหรือปีที่สองทำให้สภาพในด้านนี้ดีขึ้นกว่าเดิม ทุกฝ่ายพึงพอใจ แต่การจัดหาหรือการให้บริการทางการศึกษาอาจยังไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัย หรือการเลือกสื่ออุปกรณ์ที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของเด็ก ดังที่ ราชัน นิลบรรพต (2548) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่าปัญหาที่มีมากที่สุด คือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้พอเพียงกับความต้องการจำเป็นของเด็ก และการจัดบริการทุกด้านและการปรับสภาพอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเช่นเดียวกับ ทนันทชัย อินทนาชัย (2542) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วม พบว่าส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็กพิการ เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ และไม่เข้าใจในการจัดแปลงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็ก นอกจากนี้เด็กที่มีความต้องการพิเศษจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้วยการศึกษาแบบที่เหมาะสม และตรงกับสภาพความต้องการของคนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องแต่ละกลุ่มอย่างแท้จริง (สำนักงานการศึกษาออกโรงเรียน, 2548) และเช่นเดียวกับ คาร์เรน วอลดรอน (Karen A. Waldron, 1995) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จไว้ว่าโรงเรียนต้องมีสื่อ อุปกรณ์พิเศษ และคอมพิวเตอร์ที่มี Software พิเศษที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ดังนั้นปัจจัยการจัดหรือใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จึงควรคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กอย่างแท้จริงหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่สุดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญในการร่วมมือกันในการทำงาน มีการทำงานเป็นทีมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยอาศัยกรอบการบริหารที่ใช้โครงการซีท (SEAT) เป็นองค์ประกอบ

2. ครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วมเช่นเดียวกัน ดังนั้นโรงเรียนควรจะให้การส่งเสริมสนับสนุนครูให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากขึ้น ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาคู่ หรือไปศึกษาดูงาน

3. ผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจัดการเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรสร้างความตระหนักและให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการจัดการเรียนร่วม และให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

4. สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ควรได้รับพิจารณาการจัดหรือใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างแท้จริง รัฐควรให้การอุดหนุนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจัดให้เพียงพอกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายปัจจัยที่ร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมด้านความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เพียงร้อยละ 34 ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานเรียนร่วมของโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่จะได้ข้อมูลในเชิงลึก

2. ควรมีการศึกษาถึงกระบวนการ หรือปัญหาอุปสรรคในการให้การอุดหนุน สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้แก่โรงเรียนเรียนร่วม